

**КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ**

**ФОРМУВАННЯ
ПОДАТКОВОЇ СВІДОМОСТІ
В УКРАЇНІ**

19 травня 2017 р.

Круглий стіл

Збірник матеріалів

Запоріжжя
Класичний приватний університет
2017

УДК 336
ББК 65.26
Ф 79

Редакційна колегія

Огаренко В. М. – д. держ. упр., професор (голова)
Покатаєва О. В. – д. е. н., д. ю. н., професор (заступник голови)
Абакумова Ю. В. – д. ю. н., професор
Білюк А. В. – к. держ. упр.
Болдуєв М. В. – д. держ. упр., професор
Гальцова О. Л. – д. е. н., професор
Жилінська Л. О. – д. е. н., доцент
Салига К. С. – д. е. н., професор
Семенов А. Г. – д. е. н., професор
Кучерова Г. Ю. – д. е. н., доцент

Ф 79 **Формування податкової свідомості в Україні** : збірник матеріалів круглого столу, 19 травня 2017 р. / за ред. О. В. Покатаєвої. – Запоріжжя : КПУ, 2017. – 104 с.

**УДК 336
ББК 65.29**

ЗМІСТ

Андрєєва О. І. ПОДАТКОВА ПРОПАГАНДА ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОБУДОВИ ПОДАТКОВОЇ КУЛЬТУРИ НАСЕЛЕННЯ	6
Безбородова Т. В. ЗАСТОСУВАННЯ ГОРИЗОНТАЛЬНОГО МОНІТОРИНГУ ЯК ЗАСОБУ ПІДВИЩЕННЯ ПОДАТКОВОЇ СВІДОМОСТІ	8
Болдуєв М. В. ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ ...	11
Боровик П. М., Сліпченко В. В. ПРИНЦИПИ ОПОДАТКУВАННЯ ТА ЇХ РОЛЬ У ФОРМУВАННІ ПОДАТКОВОЇ СВІДОМОСТІ В УКРАЇНІ.....	14
Бургман М. К. ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ.....	17
Верховод І. С. ВПЛИВ ФІСКАЛЬНОГО РЕГУЛЮВАННЯ НА ГАЛУЗЕВУ СТРУКТУРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	20
Волотко Е. В. ПОДАТКОВА СВІДОМІСТЬ – АСПЕКТИ ВИХОВАННЯ	23
Galtsova O. L. THE INSTITUTIONAL FRAMEWORK FOR DEVELOPING THE TAX CULTURE IN UKRAINE	26
Гнездилова О. М. УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ ДО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЙОГО СТИМУЛЮЮЧОГО ВПЛИВУ НА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	29
Горохова В. С. ІНСТИТУЦІЙНІ ПАСТКИ В МЕХАНІЗМІ КОРДИНАЦІЇ ДЕРЖАВИ.....	31
Гудима О. В. СОЦІОЛОГІЧНИЙ ПОРТРЕТ ПЛАТНИКА ПОДАТКІВ ТА УПРАВЛІННЯ ВІДНОСИНАМИ СУБ'ЄКТІВ ОПОДАТКУВАННЯ	34
Деркач Т. А. ПОДАТКОВА КУЛЬТУРА ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ ГРОМАДЯН	35
Диха М. В. ПОДАТКОВА СВІДОМІСТЬ ПІД ПРИЗМОЮ СУБ'ЄКТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ ТА ЗАКОНОДАВЧО ВИЗНАЧЕНОГО ОБОВ'ЯЗКУ	38
Діденко А. В. ПРОБЛЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ В ЕЛЕКТРОННІЙ ЕКОНОМІЦІ	41

Дяченко О. Г. СТРУКТУРА ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ	43
Жилінська Л. О. ФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ КУЛЬТУРИ ЯК ФАКТОР СУЧАСНОГО ОПОДАТКУВАННЯ	46
Завадська Н. О. ПЕРСПЕКТИВИ ЗМІН В ПОДАТКОВОМУ КОДЕКСІ ДЛЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ	48
Зеркаль А. В. ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ КОМЕРЦІЙНОЇ СВІДОМОСТІ ПЕРСОНАЛУ	50
Ільчук М. Я. ВПЛИВ РЕЛІГІЙНИХ ЧИННИКІВ НА ФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СВІДОМОСТІ ГРОМАДЯН	52
Калінеску Т. В. ПРАГМАТИЧНІ РЕФОРМИ В ОПОДАТКУВАННІ: ПОЗИТИВИ ТА НЕГАТИВИ.....	54
Карпуніна М. С. ПОДАТКОВІ СТИМУЛИ РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯ В МЕТАЛУРГІЙНІЙ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ.....	57
Кокоріна В. І. ІМПЕРАТИВИ ФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СВІДОМОСТІ: СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ФІСКАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ.....	59
Колотуха С. М., Бечко В. П. ВДОСКОНАЛЕННЯ ПОДАТКОВОГО МЕХАНІЗМУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРОВИРОБНИКІВ	61
Коротасєва Ю. В. ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ ПОСЛУГ ГАЛУЗІ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ ЯК ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	64
Крайній В. Г. ФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СВІДОМОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УКРАЇНІ	66
Кучерова Г. Ю. ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОДАТКОВОЇ СВІДОМОСТІ СУБ'ЄКТІВ ОПОДАТКУВАННЯ.....	68
Мориц Я. І. ФІСКАЛЬНА ПОЛІТИКА ЯК ІНСТРУМЕНТ СТАБІЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ.....	71
Немчин В. В. ПЕДАГОГІКО-ВОСПИТАТЕЛЬНЫЕ АСПЕКТЫ ФОРМИРОВАНИЯ У МОЛОДЕЖИ НАЛОГОВОЙ КУЛЬТУРЫ.....	74
Скуртол С. Д., Підлубна О. Д. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	76

Попова В. Д. ПРОБЛЕМА ВИБОРУ СКЛАДОВИХ ПОКАЗНИКІВ ПОДАТКОВОЇ СВІДОМОСТІ	79
Прокопчук О. Т. ПОДАТКОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ КРАЇНИ	80
Высокопреосвященнейший Лука ОСОБЕННОСТИ ВЛИЯНИЯ РЕЛИГИОЗНЫХ ФАКТОРОВ НА ФОРМИРОВАНИЕ НАЛОГОВОГО СОЗНАНИЯ У ГРАЖДАН УКРАИНЫ	84
Салига К. С. ФІСКАЛЬНА СОЦІОЛОГІЯ ЯК ОСНОВА ПОДАТКОВОЇ МОРАЛІ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ	87
Селезньова О. В. ЕКОЛОГІЧНА СВІДОМІСТЬ ЯК ГОЛОВНИЙ ФАКТОР ЕКОЛОГІЗАЦІЇ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА	91
Скуртол С. Д., Підлубна О. Д. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОПОДАТКУВАННІ	93
Теряник О. А. РОЗВИТОК ПОДАТКОВОЇ СВІДОМОСТІ ЯК ОСНОВА ВЗАЄМОДІЇ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ ТА БІЗНЕСУ	95
Трохимець О. І. ПОДАТКОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ СОЦІАЛЬНО-ЗНАЧУЩИХ ТОВАРІВ ТА ПОСЛУГ	98
Ярошевська О. В. ІНФРАСТРУКТУРА РИНКУ ЯК ОСНОВА ДЛЯ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ В УКРАЇНІ	101

Більш дієве податкове адміністрування знижує частку недобросовісних фірм. Позбавившись неявної субсидії, менш продуктивні недобросовісні фірми не зможуть конкурувати і закриються. Це дасть можливість продуктивним фірмам збільшити свою частку на ринку і залучити більше робочої сили і капіталу, підвищуючи загальну продуктивність. За оцінками, в країнах з ринком, що формується, і країнах, що розвиваються з низькими доходами усунення розриву продуктивності між фірмами, які справно сплачують податки, і “шахраями” створило б надбавку до сукупної продуктивності в розмірі від ½ до 1 процентного пункту [1].

Перелік використаних джерел

1. Designed for Growth: Taxation and Productivity [Electronic resource] / V. Gaspar, L. Jaramillo. – Mode of access: <https://blogs.imf.org/2017/04/13/designed-for-growth-taxation-and-productivity/>.
2. Five Keys to a Smart Fiscal Policy [Electronic resource] / V. Gaspar, L. Eyraud. – Mode of access: <https://blogs.imf.org/2017/04/19/five-keys-to-a-smart-fiscal-policy/>.
3. IMF Fiscal Monitor: Achieving More with Less [Electronic resource]. – 2017. – Mode of access: <http://www.imf.org/en/Publications/FM/Issues/2017/04/06/fiscal-monitor-april-2017>.

Колотуха С. М.

кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів,
банківської справи та страхування

Бечко В. П.

кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів,
банківської справи та страхування
Уманський національний університет садівництва

ВДОСКОНАЛЕННЯ ПОДАТКОВОГО МЕХАНІЗМУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРОВИРОБНИКІВ

Система оподаткування сільськогосподарських підприємств нині залишається недостатньо сформованою та малоефективною, що негативно впливає як на результати діяльності підприємств аграрного сектора, так і на виконання державою фіскальних та регулюючих завдань. Механізми справляння основних податків, що сплачуються сільськогосподарськими товаровиробниками – фіксованого сільськогосподарського податку, на додану вартість та на доходи фізичних осіб є нерегульованими. Вони потребують комплексного вирішення, що передбачає проведення всебічного дослідження теоретичних засад формування системи оподаткування в галузі сільського господарства, загальної оцінки її сучасного стану та окреслення варіантів розвитку шляхом внесення змін податкового законодавства.

Оподаткування є важливим соціально-економічним інститутом суспільства, завдяки якому держава має можливість акумулювати фінансові ресурси, необхідні для виконання своїх завдань. Податки, виконуючи низку функцій, надають державі можливість сприяти створенню належних умов для діяльності суб'єктів господарювання.

Нормативно-правова база у сфері оподаткування в Україні залишається досить складною, заплутаною, їй бракує системності. Роз'яснень податкового законодавства вкрай мало, податкові органи недостатньо приділяють увагу даному питанню. Відсутня уніфікована термінологія, в результаті чого виникають розбіжності між платниками податків та контролюючими органами. Як наслідок, суттєво зростають ризики допущення помилок при визначенні податкових зобов'язань, та, відповідно, застосування штрафів податковими органами. Механізми справляння основних податків, що сплачуються сільськогосподарськими товаровиробниками – фіксованого сільськогосподарського податку, на додану вартість та на доходи фізичних осіб є неврегульованими. Вони потребують комплексного вирішення, що передбачає проведення всебічного дослідження теоретичних засад формування системи оподаткування в галузі сільського господарства, загальної оцінки її сучасного стану та окреслення варіантів розвитку шляхом внесення змін податкового законодавства.

У зв'язку із вступом України до СОТ розпочався і триває процес реформування податкових відносин, який передбачає наступне:

- удосконалення системи та механізму оподаткування сільськогосподарських товаровиробників з урахуванням сезонності виробництва;
- поступова трансформація непрямой державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників із запровадження спеціальних режимів оподаткування з урахуванням вимог СОТ;
- впровадження механізму прямого та непрямго оподаткування з урахуванням необхідності забезпечення конкурентоспроможності аграрного сектору на внутрішньому та зовнішньому ринку.

Так, М. Дем'яненко, у форматі даного питання акцентує увагу на двох обов'язкових умовах, слідування яким гарантуватиме максимальний успіх. По-перше, в разі збиткової діяльності із суб'єктів господарювання не повинні стягуватись податки, джерелом сплати яких є прибуток, і по-друге, до досягнення рівня рентабельності, який дозволяє здійснити розширене відтворення, повинен сплачуватись тільки земельний податок і провадитись відрахування на пенсійне страхування та соціальне забезпечення [1, с. 82].

Головним недоліком при визначенні об'єкту оподаткування є поява труднощів зі сплати податку при негативному (від'ємному) фінансовому результаті. Хоча, враховуючи історичну (вітчизняну) практику оподаткування сільськогосподарських товаровиробників, є принаймні два можливі варіанти розв'язання проблеми при її виникненні: перший – необхідно суму отриманого збитку перенести на майбутній податковий період (квартал, рік), а при незмінній тенденції до збиткової діяльності можна встановити критичний термін (наприклад 3 роки), після якого дана заборгованість буде списана. Другий варіант – розрахунок та встановлення мінімальної суми податку. Навіть при отриманні збитку, це закріпить у свідомості платника необхідність сплати податку за будь-яких обставин. Встановити розмір мінімальної ставки податку можна за аналогією спрощеної системи оподаткування обліку та звітності для суб'єктів малого під-

приємництва – певний відсоток від валового доходу. Виходячи з таких міркувань, для сільськогосподарських підприємств, індустріального типу розвитку, зі збитковим результатом діяльності пропонуємо встановити мінімальну ставку податку у розмірі 1% від валового доходу. Умови такого підходу змусять господарюючих суб'єктів з метою отримання прибутку працювати більш ефективно, оскільки неефективна виробнича діяльність буде не знижувати податок, а навпаки – його збільшувати.

Можливий і третій варіант, створений на основі комбінування описаних перших двох. Тобто, стягувати мінімальний податок після певного періоду (строку) збиткової діяльності (наприклад, по настанню 2 року). Умови його формування є більш “лояльними”, але за певних обставин також матимуть місце [2].

За розрахунками М. В. Зубця і М. Д. Безуглого, для впливу держави на аграрне виробництво і його підтримку, необхідно, щоб обсяг державної підтримки був не менше 10% витрат сільгоспвиробників на виробництво продукції. За розрахунками науковців, річні витрати аграрного сектору складають близько 225 млрд грн. Так, рівень державної підтримки повинен бути не меншим, ніж 22,5 млрд грн на рік. Неможливість держави у найближчі роки взяти на себе гарантії щорічного виділення таких коштів із загального фонду бюджету за умов дії чинного законодавства, вважаємо за доцільне створення Фонду підтримки українського села шляхом введення спеціалізованого податку на товарообіг в нашій державі в обсязі 1% (податок з продажу) [3, с. 23–26].

Цей податок за розрахунками вчених Національної академії аграрних наук, дозволить щорічно залучати до фонду підтримки українського села 20–25 млрд грн. Нині ж механізм бюджетного фінансування галузі здатен забезпечити не більше 10–20% загальної потреби. Відтак постійне недофінансування галузі на рівні 80–90% призводить до суттєвого зниження ефективності використання бюджетних коштів та не призводить до стрімкого підвищення показників розвитку галузі [4].

Перелік використаних джерел

1. Дем'яненко М. Я. Реформування податкових відносин в аграрному секторі АПК / М. Я. Дем'яненко // Економіка АПК. – 1999. – № 6. – С. 78 – 82.
2. Опря Є. А. Параметри удосконалення механізму спеціального прямого оподаткування в аграрному секторі / Є. А. Опря // Облік і фінанси АПК : бухгалтерський портал. – 2017. – С. 41.
3. Зубець М. В. Економічні аспекти реформування агропромислового комплексу України [Електронний ресурс] / М. В. Зубець, М. Д. Безуглий // Наукова робота Національної академії аграрних наук України. – С. 23–34. – Режим доступу: <http://www.uaan.gov.ua>.
4. Нова модель фінансування аграрної галузі України [Електронний ресурс] // Пропозиція від Всеукраїнського об'єднання організацій роботодавців “Федерація роботодавців агропромислового комплексу та продовольства України. – Режим доступу: <http://fru.org.ua/> Нова-фінмодель-АПК-14.

ФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СВІДОМОСТІ В УКРАЇНІ

*Збірник матеріалів
Круглого столу
19 травня 2017 р.*

Технічні редактори: А. С. Лаптева, А. С. Седловська
Дизайнер обкладинки: А. Д. Березовська

Підписано до друку 17.05.2017.

Формат 60×84/16. Папір офсетний. Друк ризографний. Гарнітура Times.
Умовн.-друк. арк. 6,60. Обл.-вид. арк. 7,03. Тираж 300 пр. Зам. № 12-17к.

Видавець та виготовлювач
Класичний приватний університет
69002, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 70 б

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
Серія ДК № 3321 від 25.11.2008 р.